

HET LYCEUM ROTTERDAM
voor kunst, wetenschap en ondernemen

Schoolplan 2023 – 2027

Met plezier presenteer ik hierbij het schoolplan voor de komende vier jaar. Dit schoolplan is een actualisering van het schoolplan dat is opgesteld voor de periode 2020 – 2024. Gedurende het huidige schooljaar 2022 – 2023 is er op school door leerlingen, ouders, docenten en directie gewerkt aan het nader definiëren van wat we voor onze leerlingen willen betekenen en vanuit welke waarden we dit met elkaar willen realiseren. In het komende schooljaar zal het schoolplan worden herzien om deze punten er concreter in op te nemen.

De afgelopen jaren is er hard gewerkt om Het Lyceum Rotterdam voor kunst, wetenschap en ondernemen op te bouwen. Uit drie heel verschillende scholen is een nieuwe en unieke schoolcultuur ontstaan. Dat is in de eerste plaats gelukt omdat de scholen ook iets met elkaar deelden, namelijk de grote betrokkenheid van de docenten bij de leerlingen. Deze grote betrokkenheid bij leerlingen is in de afgelopen acht jaar gebleven en is voelbaar zodra je de school binnenkomt. Je merkt het tijdens de lessen en zeker ook tijdens onze HLR-dagen, waarbij we met de hele school projecten doen binnen en buiten de school.

Terwijl in het vorige schoolplan de nadruk op het opbouwen en profileren van Het Lyceum Rotterdam lag, ligt nu de focus op het borgen en bestendigen van het onderwijs en de organisatie. Onderwijskundig gaat het daarbij vooral om het verder verstevigen van de drie richtingen en het leggen van verbanden onderling en met de reguliere vakken. Daarnaast willen we een lerende organisatie zijn met een professionele schoolcultuur. Een goed en helder personeelsbeleid is hier een belangrijk onderdeel van. Komende jaren zullen hierin stappen gezet worden door o.a. invoering van een functionerings- en beoordelingscyclus, collectieve professionalisering en investeren in teamontwikkeling.

Het schoolplan begint met een terugblik op het vorige schoolplan en een verkenning van de huidige situatie (hoofdstuk 2). Daarna hebben we onze dromen en ambities geformuleerd voor de toekomst. Deze zijn verwoord in de missie, visie en strategie (hoofdstuk 3). In de hoofdstukken 4 t/m 8 wordt beschreven hoe we vorm geven aan ons onderwijs en de leerlingbegeleiding, het pedagogisch-didactisch klimaat, het personeelsbeleid, de kwaliteitszorg en het financieel beleid.

Het schoolplan vormt de basis voor de activiteitenplannen die elk jaar geschreven zullen worden en waarin de acties opgenomen worden die moeten leiden tot het realiseren van de in dit plan opgenomen ambities en doelen. Het schoolplan past binnen de vijf strategische thema's die onderdeel zijn van de LMC Strategienota "Samen Groeien Werkt 2023 – 2027" (zie p. 7). De vijf strategische thema's dienen te worden gerealiseerd in een aantrekkelijke werkomgeving. Het schoolplan is gezamenlijk tot stand gekomen en nodigt uit om actief gebruikt te blijven worden. Ik hoop van harte dat dit schoolplan voor de komende jaren zowel een inspiratiebron als een anker zal zijn.

Mijn dank gaat uit naar eenieder die bijgedragen heeft aan de totstandkoming van dit schoolplan.

Het schoolplan is vastgesteld door de MR op [datum] en door het CvB op [datum].

17 november 2023,

Frank Geelink
Rector Het Lyceum Rotterdam

Inhoud

1.1	School	4
1.2	Bestuur	4
2	Terugblik op het vorige schoolplan	5
3	Missie, visie en strategie	5
3.1	Missie	5
3.2	Visie	6
3.3	Strategisch beleid	6
3.4	Strategische doelen	7
4	Onderwijs en Onderwijsondersteuning	8
4.1	De kracht van de richtingen kunst, wetenschap en ondernemen	8
4.2	Doelstellingen en onderwijskundig beleid onderbouw	8
4.3	Doelstellingen en onderwijskundig beleid bovenbouw	9
4.4	Taalbeleid	10
4.5	Doorlopende leerlijnen	10
4.6	Onderwijstijd	11
4.7	Onderwijsondersteuning	11
4.8	ICT binnen het onderwijs	12
4.9	Leerling- en ouderparticipatie	12
4.10	Burgerschap en sociale integratie	13
4.11	Plannen en ambities (onderwijs)ontwikkeling voor de komende vier jaar	14
5	Pedagogisch-didactisch klimaat	16
5.1	Schoolklimaat	17
5.2	Veiligheid	17
6	Personeel	17
6.1	Integraal personeelsbeleid (IPB)	17
6.2	Kwantitatieve personeelsontwikkeling	18
6.3	Kwalitatieve personeelsontwikkeling	18
6.4	Werkdruk	18
6.5	Professionalisering	19
7	Kwaliteitszorg	19
7.1	Doelstellingen en kwaliteitsbeleid	19
7.2	Docent en kwaliteitszorg in de klas	19
7.3	Sturing op leerrendement leerling (opbrengstgericht werken)	19
7.4	Tevredenheidspeilingen personeel, ouders en leerlingen	20
8	Financieel beleid	20
8.1	Externe sponsoring	20

1 Schoolgegevens

1.1 School

Het Lyceum Rotterdam voor kunst, wetenschap en ondernemen
Beukelsdijk 91
3021 AE Rotterdam

Telefoon: 010 477 00 33

E-mail: info@hetlyceumrotterdam.nl

Website: www.hetlyceumrotterdam.nl

Bankrekeningnummer: NL64 ABNA 062 774 03 40

Rector:

Dhr. ir. F.J. Geelink

Teamleiders:

Dhr. J. van Nijen, leerjaar 1

Dhr. J. van der Schee, leerjaar 2 en 3

Drs. J. Jamoena, leerjaar vwo 4, 5 en 6

Mw. Drs. B. Klein, leerjaar 4 en 5 havo

1.2 Bestuur

Het Lyceum Rotterdam maakt deel uit van Stichting LMC Voortgezet Onderwijs (LMC), een interconfessioneel en algemeen bijzonder Rotterdams schoolbestuur. LMC biedt in Rotterdam op 23 locaties voortgezet onderwijs aan. Onder het bevoegd gezag van LMC nemen ongeveer 9.000 leerlingen uit vele levensbeschouwelijke achtergronden deel aan het voortgezet onderwijs. De scholen werken onderling veel samen, met name als het gaat om de doorstroom van leerlingen.

LMC Voortgezet Onderwijs

Het Brouwershuys, tweede verdieping
Linker Rottekade 292,
3034 CV Rotterdam

Postadres

Postbus 3081, 3003 AB Rotterdam

Tel: 010 436 67 66

Email: info@lmc-vo.nl

Website: www.lmc-vo.nl

College van Bestuur: Dhr. Lorenzo Civile (voorzitter)

Dhr. Reinier de Voogd (a.i. lid)

2 Terugblik op het vorige schoolplan

Het vorige schoolplan (2014-2019) stamt uit de periode waarin Het Lyceum Rotterdam ontstond uit de fusie van het Citycollege St Franciscus, Highschool Rotterdam en het Lyceum voor Beeldende Vormgeving. Logischerwijs ging veel aandacht uit naar het vestigen van een nieuwe schoolcultuur, het opzetten van de drie richtingen (kunst, wetenschap, ondernemen) die kenmerkend zouden worden voor onze school en de bijscholing van docenten om binnen de nieuwe profilering optimaal onderwijs te kunnen geven.

Het schoolplan 2015/19 beschrijft doelen en maatregelen om de pedagogische en didactische basis te verbeteren. Met als belangrijkste punten: het bevorderen van de deskundigheid van docenten, de introductie van een nieuwe methode van toetsen (RTTI) en de ontwikkeling van een eigen methode (Het Lyceum Rotterdam-methode). De HLR-methode combineert onderwijs in kunst, wetenschap en ondernemen met studievaardigheden, leesonderwijs en differentiatie in de lessen.

De professionalisering van docenten richtte zich in de beginjaren van Het Lyceum Rotterdam op de verschuiving van docentgericht naar leerlinggericht onderwijs. Docenten gingen zich bekwamen op het gebied van activerende didactiek en differentiatie in de lessen. Bijscholing richtte zich daarnaast op RTTI, intervisie en studievaardigheden.

We hebben een kwaliteitscyclus in het leven geroepen zoals beschreven in het vorige schoolplan. Een systematische analyse en bijstelling van opbrengsten moesten leiden tot de verbetering van de prestaties van leerlingen, met hogere cijfers voor het eindexamen. Per leerling, klas en leerjaar zijn we leerlingen gaan volgen door het afnemen van gevalideerde toetsen (Cito Vas en Diataal). Cito Vas is inmiddels vervangen door Route VO. Zo konden en kunnen we tijdig bijsturen op resultaten en welbevinden van de leerlingen.

Meteen al het eerste jaar van Het Lyceum Rotterdam bleken onze richtingen kunst, wetenschap en ondernemen een schot in de roos. Op scholenmarkten trokken we veel belangstelling. In het begin was het lastig om voor de richting ondernemen genoeg leerlingen binnen te halen om een klas te vormen, maar tegenwoordig hebben we voor alle drie de richtingen volwaardige klassen. In schooljaar 2015/16 zijn we gestart met de Da Vinci-klas omdat bleek dat veel leerlingen nog niet kunnen of willen kiezen voor een van de drie richtingen. Sinds schooljaar 2017/18 hebben wij ook een afdeling gymnasium.

Terugkijkend zijn we erin de afgelopen acht jaar in geslaagd om een cultuuromslag te maken die geleid heeft tot een uniek onderwijsconcept. Docenten zijn meer gaan differentiëren in hun lessen, zowel in didactische vormen als naar niveau van leerlingen. De komende jaren gaan we nog verder werken richting maatwerk (zie 4.10). De resultaten zijn inmiddels meer dan op orde, met voor het schooljaar 2021/22 een 100% score voor het eindexamen vwo en 94% voor havo. Het leerlingenaantal is gegroeid van krap 500 leerlingen in 2013 naar ruim 900 leerlingen nu. Leerlingen voelen zich prettig en veilig op school en nemen verantwoordelijkheid voor zichzelf en de ander.

3 Missie, visie en strategie

3.1 Missie

Het Lyceum Rotterdam is een school voor havo/atheneum/gymnasium in het hart van Rotterdam, met een extra lesprogramma binnen de richtingen kunst, wetenschap en ondernemen. Het is onze missie dat leerlingen uitgroeien tot zelfbewuste en creatieve volwassenen doordat zij hun eigen talenten ontdekken en verder ontplooien en zich vaardigheden eigen maken die belangrijk zijn om ook in een onzekere toekomst goed en gelukkig te kunnen functioneren. Belangrijk daarbij is de rol van de school als gemeenschap. We zien de school als een belangrijke ontmoetingsplaats waar leerlingen en medewerkers met en van elkaar leren, elkaar respecteren en elkaar stimuleren om uit te groeien tot de unieke en waardevolle persoon die ieder mens is.

De veranderingen in de wereldwijde samenleving gaan zo razendsnel dat het kunnen inspelen op nieuwe situaties heel andere vaardigheden vereist dan tien jaar geleden. Dit raakt meteen de kern van ons onderwijs. We willen onze leerlingen veranderingen leren omarmen, liefde bijbrengen voor een leven lang leren en dit leren zien als een groot avontuur.

De nadruk van ons onderwijs ligt dan ook op het stimuleren van nieuwsgierigheid, creatief denken en probleemoplossend vermogen. We hebben de training van deze vaardigheden geïntegreerd in ons programma, met name binnen de drie richtingen. Wij zoeken steeds de aansluiting met nieuwe ontwikkelingen in technologie en samenleving, met als onveranderlijk uitgangspunt: onze leerlingen de ruimte bieden om te kunnen experimenteren en vorm te geven aan wie zij ten diepste zijn.

3.2 Visie

Kennis is belangrijk en vormt de basis voor ons onderwijs. Gedurende de opleiding verschuift het accent van kennisvergaring naar eigen initiatief en het uitvoeren van eigen ideeën. Ondersteunend hieraan is het vak filosofie (verplicht voor alle leerlingen tot aan het voorexamenjaar), waarin de leerlingen zich bekwamen in logisch en creatief denken. De combinatie van reguliere lessen, het programma van de drie richtingen en deze training van het denkvermogen geeft onze leerlingen een voorsprong bij vervolgstudies. Dankzij de universele toepasbaarheid van deze kennis en vaardigheden gaat dit op voor iedere studierichting.

Binnen de richtingen ligt de nadruk op het zelf kunnen komen tot nieuwe inzichten en zelfreflectie, gelijk opgaand met het ontwikkelen van kennis en vaardigheden. We stimuleren de leerlingen van alle drie richtingen in het ontwikkelen van creativiteit, een onderzoekende geest en ondernemend handelen. Kunst, wetenschap en ondernemen zijn geen gescheiden werelden. In elke richting leren zij hun eigen proces vorm te geven, stappen te volgen van idee naar plan, van plan naar realisatie, van realisatie naar (zelf)evaluatie.

3.3 Strategisch beleid

Het Lyceum Rotterdam heeft zich in de afgelopen acht jaar op de kaart gezet als een school waar leerlingen (en hun ouders) bewust voor kiezen. Ze komen uit Rotterdam, maar ook van ver daarbuiten. Op de basisschool laten zij al zien wat zij in hun mars hebben: het zijn nieuwsgierige kinderen, die uren in een hoekje kunnen lezen of tekenen, omdat hun verbeelding met ze aan de haal gaat, of de andere kinderen op sleeptouw nemen om nieuwe spelletjes te doen.

Onze school voert uitgebreide intakegesprekken met leerlingen. De leerlingen voeren opdrachten uit voor een van de richtingen, laten werk zien en lichten hun motivatie toe in een brief en een gesprek. Wij doen dit, omdat ons onderwijs met extra lessen in kunst, wetenschap en ondernemen nogal wat van de leerlingen vraagt. We hebben gemerkt dat deze procedure zorgt voor een zelfselectie: leerlingen die de opdrachten te veel moeite vinden, haken af, terwijl degenen die aan de slag gaan bij ons op gesprek komen.

Komende jaren gaan we de richtingen kunst, wetenschap en ondernemen nog sterker profileren, zowel naar buiten als binnen de school. We streven naar een (verdere) integratie van het lesprogramma met de reguliere vakken en intensievere samenwerking tussen de richtingen. Waar dit in de afgelopen jaren al gebeurde, zagen we mooie kruisbestuivingen. Kunst, wetenschap en ondernemen zijn geen eilanden, maar in elkaar overlopende manieren om de wereld om ons heen te onderzoeken en vorm te geven. Deze gedachte ligt ook ten grondslag aan de samenwerking die wij buiten de grenzen van onze school steeds zoeken met instellingen, bedrijven en musea.

Op praktisch niveau heeft de intensievere samenwerking tussen de drie richtingen de afgelopen jaren vormgekregen door de relaisatie van de KWO-Kelder, een grote ruimte in onze kelder met computers en

digitale machines zoals een 3D-printer, lasersnijder en X-Y-plotter. We hadden al een KWO-ruimte, maar die groeide uit zijn voegen in een te klein lokaal. Het is op initiatief van leerlingen dat deze 'makerspace' verhuist naar de kelder, een voorbeeld van eigen initiatief en de honorering daarvan door de schoolleiding. Leerlingen uit verschillende leerjaren en richtingen werken in de KWO-Kelder gelijktijdig opdrachten uitvoeren en samenwerken in projecten. Ook streven we naar een ruimere openstelling van de KWO-Kelder, zodat leerlingen nog meer gelegenheid hebben om hier buiten de lessen om te onderzoeken en experimenteren.

De training van belangrijke vaardigheden, zoals samenwerken en verantwoordelijkheid dragen in een team, krijgt aandacht in alle vakken. De leerlingen oefenen sociaal gedrag en burgerschap zowel binnen als buiten de les, waarbij we aandacht schenken aan omgangsvormen, wederzijds respect, acceptatie van verschillen, het nakomen van afspraken en het omgaan met autoriteit en schoolregels.

Van onze docenten en ondersteunend personeel verwachten wij dezelfde creatieve en open houding die wij willen ontwikkelen bij de leerlingen. Het gaat om het voorleven van deze houding en om het naleven van de regels die ervoor zorgen dat onze school de veilige en stimulerende omgeving blijft die leerlingen aanzet tot vrij experimenteren.

3.4 Strategische doelen

Het Lyceum Rotterdam is een van de 23 scholen van de overkoepelende Stichting LMC Voortgezet Onderwijs (LMC-VO). Het LMC-VO heeft in de strategienota 'Samen Groeien werkt 2023 – 2027' vijf strategische thema's opgesteld die in een aantrekkelijke werkomgeving dienen te worden gerealiseerd. Met ons schoolbeleid bouwen we verder op deze vijf thema's:

1. Goede onderwijskwaliteit
2. Actueel onderwijs
3. Kansenongelijkheid en inclusiviteit
4. Plezierige en persoonlijke scholen
5. Breed aanbod en unieke profilering.

Samenvattend zijn onze strategische doelen voor de komende vier jaar (deze worden uitgewerkt in paragraaf 4.11):

- Verbeteren van de onderwijsresultaten door versterken van de kwaliteitszorgcyclus (thema 1, 2 en 3);
- Vergroten van de samenwerking en samenhang tussen de richtingen kunst, wetenschap en ondernemen en met de reguliere vakken (thema 2 en thema 5);
- Evalueren en aanpassen van het vigerende toetsbeleid (thema 1 en thema 4);
- Ontwikkeling van een talentenprogramma voor hoog- en meer begaafde leerlingen (thema 3 en thema 5);
- Vergroten van het inzicht in gedrag van leerlingen en versterken van de vaardigheden om leerlingen te begeleiden en te ondersteunen waar nodig (thema 3 en thema 4);
- Verbeteren van de kwaliteitszorg door het verder ontwikkelen en uitvoeren van een effectieve functionerings- en beoordelingscyclus, o.a. door het doelmatiger monitoren van onderwijsresultaten door beter gebruik te maken van beschikbare kwaliteitsgegevens (thema 1 en thema 3);
- Ontwikkelen van een professionele schoolcultuur door docenten te ondersteunen in hun professioneel handelen en lesgeven in een grootstedelijke context en gezamenlijk na te denken over ons onderwijs en de waarden die wij delen (thema 2, thema 3 en thema 4);
- Continuering en intensivering van de samenwerking met externe partners: hbo/wo, bedrijven, musea en andere instellingen voor kunst, wetenschap en ondernemen (thema 2 en thema 5);
- Verbeteren van basisvaardigheden op gebied van taal, rekenen en burgerschap (thema 1 en thema 3).

4 Onderwijs en Onderwijsondersteuning

4.1 De kracht van de richtingen kunst, wetenschap en ondernemen

Kenmerkend voor ons onderwijs zijn de drie richtingen kunst, wetenschap en ondernemen. We streven ernaar dat leerlingen leren door te ontdekken, door te ondernemen en door zelf te doen. Met name binnen de richtingen gaan leerlingen steeds meer zelf aan het werk naarmate de opleiding vordert en hun motivatie en creativiteit zijn van doorslaggevend belang.

De docenten zijn gericht op de ontwikkeling van de individuele leerlingen - de stof die zij aanbieden sluit aan bij hun interesse en de fase van hun ontwikkeling. Binnen de pedagogiek staat dit bekend als het werken met 'hersensactieve' leerlingen, waarin al onze docenten geschoold zijn. We zoeken voor iedere leerling de juiste balans tussen uitdagen, loslaten en houvast bieden. Leerlingen krijgen extra onderwijskundige begeleiding als dat nodig is en excellente leerlingen kunnen extra vakken en programma's volgen ter verdieping.

De snelle technologische veranderingen en de voortdurende globalisering zullen onze manier van leven en werken steeds opnieuw veranderen. Om leerlingen hier goed op voor te bereiden, oefenen onze leerlingen digitale vaardigheden, kritisch denken, problemen oplossen, reflecteren, initiatief tonen en verantwoordelijkheid nemen. Zo leren zij te anticiperen op veranderende situaties en zijn ze tegelijkertijd goed voorbereid op een studie aan hbo of universiteit.

Onze docenten gebruiken een uniforme manier van toetsen, aansluitend bij differentiatie in de lessen. Voor zover van toepassing op het vak, zijn zowel de lessen als de toetsing ingedeeld in vier cognitieniveaus: Reproductie (R), Toepassen in een bekende situatie (T1), Toepassen in een nieuwe situatie (T2), Inzicht (I). Bij toetsen zorgt deze indeling voor transparantie. Docenten, leerlingen en ouders krijgen inzicht in de prestaties van een leerling.

4.2 Doelstellingen en onderwijskundig beleid onderbouw

Het Lyceum Rotterdam heeft een tweejarige brugklas havo/vwo. Aan het einde van het eerste jaar krijgt iedere leerling een voorlopige niveauaanduiding. Havo- en vwo leerlingen volgen in leerjaar 2 nog samen onderwijs. Aan het einde van leerjaar 2 krijgen de leerlingen een definitieve plaatsing naar havo of vwo.

Halverwege de eerste klas kunnen leerlingen die dat willen Grieks en/of Latijn volgen, mits zij voldoen aan de door de school gestelde toelatingscriteria. Zij kunnen na bevordering naar klas 2 verder gaan in de gymnasiumafdeling.

In de onderbouw volgen leerlingen naast de reguliere havo-/vwo-vakken zes lessen per week vakken binnen de richting kunst, wetenschap of ondernemen. Leerlingen van de Da Vinci-klas volgen lessen uit alle drie de richtingen en maken aan het einde van het eerste jaar hun keuze. Daarnaast volgen alle leerlingen minimaal een lesuur per week filosofie. Het vak filosofie stimuleert de leerlingen om te denken: logisch denken, creatief denken, probleemoplossend denken. Dit maakt filosofie op onze school ondersteunend aan de andere vakken. Deze extra vakken hebben we zo georganiseerd dat onze leerlingen geen langere schooldagen hebben dan op het atheneum.

Leerlingen die voor kunst gekozen hebben, volgen zes uur per week les in kunstvakken. Het eerste jaar begint met oefenen van vaardigheden en technieken. In onze ateliers leren zij onder meer zagen, solderen, etsen, teken- en schildertechnieken. Tegen het einde van het eerste leerjaar verschuift de aandacht langzaam van

vaardigheden en technieken naar ideeontwikkeling. Eerstejaars krijgen nog een overzichtelijke opdracht van de docent, daarna worden de opdrachten complexer en gaan leerlingen steeds meer zelf invullen.

Binnen de richting wetenschap volgen leerlingen zes uur per week les in natuurwetenschappelijke en creatieve vakken. Zij maken kennis met de verschillende facetten van de bètawereld, inclusief informatica en ontwikkelingen binnen de hedendaagse wetenschap. In de onderbouw ligt de nadruk op het aanleren van vaardigheden zoals technisch tekenen, het oefenen van verschillende presentatietechnieken en het bouwen van maquettes en modellen. De leerlingen werken in kleine teams aan projecten en volgen steeds dezelfde stappen: plan van aanpak opstellen, ideeën schetsen, keuze maken, schetsen/technisch tekenen, model maken en presenteren.

Leerlingen die voor ondernemen gekozen hebben, volgen zes uur per week les in ondernemen en creatieve vakken. Zij doen onderzoek naar alle facetten van het ondernemen in een digitale omgeving en bekwamen zich in Smart Thinking Ondernemerschap, wat staat voor het zoeken naar innovatieve oplossingen, in samenspraak met doelgroepen (communities op internet). Zij werken in teams aan projecten en opdrachten.

Wij hebben in de afgelopen jaren gemerkt dat de positieve leerhouding binnen de richtingen overslaat naar reguliere vakken als Nederlands, Engels en wiskunde. Om dit te versterken zoeken docenten steeds naar verbindingen tussen de vakken. Doelstelling is om voor elk regulier vak minimaal een keer per periode binnen een les een directe verbinding te leggen met het thema dat op dat moment binnen kunst, wetenschap of ondernemen aan de orde is.

In klas 3 kiezen de leerlingen het profiel waarin ze verder willen gaan vanaf klas 4. We bieden alle profielen aan: Cultuur en Maatschappij (CM), Economie en Maatschappij (EM), Natuur en Techniek (NT) en Natuur en Gezondheid (NG). Ook is het mogelijk twee profielen te kiezen. Het keuzeprocess wordt begeleid door de mentor en decaan.

In paragraaf 4.11 is beschreven op welke wijze we dit onderwijskundig beleid willen versterken.

4.3 Doelstellingen en onderwijskundig beleid bovenbouw

De laatste twee jaar (havo) of drie jaar (vwo) van het onderwijs staan in het teken van het gekozen profiel Cultuur en Maatschappij (CM), Economie en Maatschappij (EM), Natuur en Techniek (NT) of Natuur en Gezondheid (NG). Binnen deze profielen kunnen de leerlingen een vakkenpakket met (extra) vakken samenstellen, in nauw overleg met hun mentor, decaan en ouders. Leerlingen kunnen de verbinding maken tussen hun richting en eindwerkstuk, profiel en profielwerkstuk, maar dit is geen vereiste. Na drie jaar onderwijs op Het Lyceum Rotterdam zijn zij inmiddels gewend om initiatieven te ontplooiën en beslissingen te nemen.

De leerlingen volgen in de bovenbouw nog gemiddeld drie lessen per week in hun richting. Filosofie is een verplicht vak tot en met het voorexamenjaar – alleen de leerlingen die filosofie als examenvak gekozen hebben volgen ook het laatste jaar nog les in filosofie. Binnen de richtingen krijgen leerlingen in de bovenbouw steeds meer de ruimte om eigen ideeën uit te voeren in projecten. De nadruk ligt op het ontwikkelen van de creatieve en coöperatieve houding die eigen is aan kunstenaars, ondernemers en wetenschappers. Door zich deze houding aan te meten, bereiden zij zich goed voor op een vervolgstudie en hun toekomstige werkomgeving.

In het voorexamenjaar werken leerlingen aan hun eindwerkstuk of -project. Leerlingen in de richting kunst doen dit binnen een discipline waarin zij zich specialiseren, zoals tekenen, schilderen, 3-D werk of digitale

media. Leerlingen in de richting wetenschap laten in een meesterproef zien wat zij onderzocht en uitgewerkt hebben. Leerlingen in de richting ondernemen maken een eigen ondernemingsplan.

Vanaf klas 4 volgen leerlingen een studiekeuzebegeleidingstraject dat hen helpt bij het kiezen voor een vervolgopleiding. Dit loopt door tot en met klas 5 of 6. Ook de ouders worden hierbij betrokken.

In paragraaf 4.11 is beschreven op welke wijze we dit onderwijskundig beleid willen versterken.

4.4 Taalbeleid

Taal is onmisbaar om op school en in de maatschappij te functioneren. Wie de basistaalvaardigheden niet goed beheerst, heeft daar veel last van tijdens de schoolcarrière, maar ook daarna tijdens de vervolgopleiding en in het algemeen bij de zelfredzaamheid in de Nederlandse samenleving (Van Bijsterveldt-Vliegenthart, 2009). Om die reden besteedt Het Lyceum Rotterdam nadrukkelijke aandacht aan taalbeleid op school waarbij iedere leerling kan groeien op het gebied van taal. Dit doen we door het scheppen van een gunstig taalleerklimaat waarbij leesbevordering, woordenschat en tekstbegrip centraal staan.

Wat leesbevordering wordt er nauw samengewerkt met de Bibliotheek Rotterdam; een leesconsulent ondersteunt de school hierbij. Per jaar vinden er meerdere bibliotheekactiviteiten plaats, zoals de boekenroof en de Maakplaats poëzie. Ook krijgt iedere brugklasleerling de mogelijkheid om een gratis lidmaatschap van de bibliotheek af te sluiten. Daarnaast is er vanaf dit schooljaar een nieuwe bibliotheek gerealiseerd op school in de Kapel waar leerlingen boeken kunnen uitzoeken, lenen en lezen, maar waar leerlingen ook lekker tot rust kunnen komen of kunnen studeren. Verder organiseert de school in samenwerking met de Rotterdamse boekwinkel Donner een pop-upstore voor alle leerlingen waarbij leerlingen uit een brede collectie een boek mogen uitzoeken passend bij hun niveau.

Naast de activiteiten in en buiten de school, heeft het taalbeleid ook een plekje gekregen in het rooster van de brugklasleerlingen. In de eerste klas staat er een extra taaluur in het rooster: één lesuur per week waarin leerlingen hun taalvaardigheid, schrijfvaardigheid en woordenschat verbeteren a.d.h.v. verschillende methodes. Hierbij werken we nauw samen met andere vakken, want: taal is overal! Ook bieden we, in samenwerking met externe partners, taalondersteuning aan aan de leerlingen die dit nodig hebben en graag willen. Gedurende het schooljaar nemen we bij de onderbouwleerlingen de toetsen Diataal en Route VO af, om hun taalniveau inzichtelijk te maken voor de leerlingen en hun ouders en het docententeam. Zo kunnen we voor iedere leerling bepalen wat nodig is om op het gewenste niveau te komen. Op basis van de uitkomsten kunnen leerlingen extra ondersteuning krijgen, waarbij ouders, leerlingen en school zullen samenwerken.

Indien daar aanleiding toe is is ook aanvullend onderzoek naar dyslexie en/of dyscalculie mogelijk. Leerlingen met een dyslexie- of dyscalculieverklaring krijgen extra begeleiding en aanpassingen tijdens de les of toetsen (zoals verlenging toetstijd en gebruik van laptop). Ons dyslexiebeleid is gebaseerd op het Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs.

Komende jaren zal de ontwikkeling van taalvaardigheid onze aandacht blijven houden.

4.5 Doorlopende leerlijnen

Het Lyceum Rotterdam heeft een grote regiofunctie: leerlingen komen vanuit heel Rotterdam en ver daarbuiten. We nemen leerlingen aan die een havoadvies of hoger krijgen van de basisschool. Doordat leerlingen van zoveel verschillende basisscholen komen zijn hun vaardigheden en kennis, ondanks gelijklopende adviezen, bij hun start in de eerste klas verschillend. Docenten houden daar tijdens de lessen rekening mee en streven ernaar dat alle leerlingen in de loop van het jaar over alle basisvakken- en vaardigheden beschikken. Er zijn hulplessen voor leerlingen die toch nog extra ondersteuning nodig hebben.

De doorlopende leerlijnen in het curriculum worden gewaarborgd doordat bijna alle docenten in alle leerjaren lesgeven. Zij zijn dus op de hoogte van het basisoniveau waar leerlingen mee beginnen en tot welk eindniveau van het eindexamen zij moeten komen.

In de bovenbouw is naast de voorbereiding op het examen de voorbereiding op het hoger en wetenschappelijk vervolgonderwijs aan de orde. Dit vereist een voortgaande nadruk in het onderwijs op de autonomie van leerlingen en het opvoeden tot zelfstandige studenten. We vinden het van essentieel belang dat we leerlingen een attitude aanleren waarbij zij het normaal vinden dat ze blijven leren in onze snel veranderende samenleving.

4.6 Onderwijstijd

Het is wettelijk verplicht om leerlingen in de vijf of zes jaar die zij op school doorbrengen minimaal 4700 respectievelijk 5700 uren onderwijstijd te bieden. Ons Lyceum voldoet aan deze norm. De onderwijstijd omvat een diversiteit aan activiteiten voor leerlingen onder begeleiding van bekwaam onderwijspersoneel. Behalve reguliere lessen gaat het om activiteiten als excursies, werkweken, sportdagen en projecten. Lesuitval proberen we zoveel mogelijk te voorkomen door aanpassingen in het rooster. In de onderbouw worden lessen die uitvallen zoveel mogelijk opgevangen door een studie-uur. In het geval van onvervulde vacatures of bij ziekte kan er een situatie van overmacht ontstaan. Met betrekking tot de uitvoering van de wet op de onderwijstijd legt de school jaarlijks verantwoording af aan de medezeggenschapsraad. Deze ziet toe op de invulling van de onderwijstijd, het beleid t.a.v. lesuitval en het aantal lesdagen per schooljaar.

4.7 Onderwijsondersteuning

We hebben op onze school een infrastructuur die gericht is op het ondersteunen van leerlingen die zonder al te veel problemen hun weg vinden van brugklas naar eindexamen. Bij de begeleiding van onze leerlingen is ons uitgangspunt dan ook: zelfstandig waar mogelijk en extra ondersteuning waar nodig. In de praktijk betekent dit dat wij een tweesporenbeleid volgen van basisondersteuning en extra ondersteuning (zie bijlage).

Binnen de basisondersteuning speelt de mentor een sleutelrol en is eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. Hij kent de leerling goed en houdt regelmatig gesprekken over voortgang en welbevinden. De mentor kan binnen de school een beroep doen op een aantal specialisten, zoals de remedial teacher, de BPO-er, jeugdverpleegkundige en decaan. Bovendien kan de mentor verwijzen naar de ondersteuningscoördinator (OCO) voor trainingen op het gebied van faalangst, aandacht/concentratie en sociale vaardigheden.

Als de basisondersteuning niet toereikend is, kan de mentor in samenspraak met de ouders extra ondersteuning aanvragen via de ondersteuningscoördinator (OCO). Deze stelt in samenspraak met betrokkenen een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op en bespreekt de zorgaanvraag binnen het School Ondersteuningsteam (SOT). Naast de OCO (voorzitter) bestaat dit team uit de schoolverpleegkundige, de schoolmaatschappelijk werker, een teamleider en de Koersconsulent. Het SOT komt een keer per week bijeen voor overleg en geeft adviezen over de wenselijkheid van een hulptraject en de te ondernemen actie. Daarnaast is er vier tot vijf keer per jaar een overleg van het Zorgadviesteam (ZAT). Dan schuiven ook de leerplechtambtenaar en de rector aan bij het SOT.

Onze school neemt via LMC deel aan Koers VO, dat voor de regio Rotterdam voorziet in passend onderwijs volgens de gelijkkluidende wet die sinds 2014 van kracht is. Het doel is voor elke leerling zo dicht mogelijk bij huis een passende plek in het onderwijs te organiseren, op eigen niveau en met de juiste ondersteuning. Voor onze school betekent dit dat leerlingen langs boven geschetste sporen ondersteuning krijgen en dat wij ons inspanssen om een geschikte plek op een andere school te vinden wanneer dit uiteindelijk niet toereikend

blijkt te zijn. Deze samenwerking staat beschreven op de website van KoersVO.nl bij het hoofdstuk 'samenwerking'.

In het schoolprofiel van onze school wordt in hoofdstuk 3 t/m 6 beschreven op welke manieren wij de ontwikkeling van onze leerlingen volgen en welke interventies wij hanteren.

4.8 ICT binnen het onderwijs

Leren omgaan met ICT neemt een belangrijke plek binnen ons onderwijs in, evenals het creatief inzetten van deze vaardigheden. Niet alleen bereidt dit onze leerlingen voor op hun toekomstige studie en beroep, ze hebben er ook meteen profijt van bij het uitwerken van opdrachten, stages en eindexamen. Naast de instrumentele ICT-vaardigheden besteden we aandacht aan burgerschap en sociaal-emotionele vaardigheden voor zover deze betrekking hebben op het gebruik van internet en sociale media.

Alle leerlingen volgen het vak Grafimedia, waarbij zij de aangeleerde technieken en vaardigheden toepassen binnen hun richting. Zij leren grafische en audiovisuele presentaties te maken door veel te experimenteren met verschillende computerprogramma's. ICT-vaardigheden zijn hier een middel, met het doel om leerlingen te trainen in het (visueel) presenteren van zichzelf en hun werk. Leerlingen maken zich programma's eigen voor multimedia, printmedia en audiovisuele media, zoals Photoshop, InDesign, Illustrator, iMovie, Garageband en SketchUp. Zij werken op eigen niveau en tempo aan hun opdrachten, wat veel ruimte biedt voor differentiatie.

In de afgelopen twee jaar is het aantal laptops dat kan worden ingezet door docenten meer dan verdubbeld. Op school wordt gewerkt met een aantal laptopkarren die naar behoefte kunnen worden ingezet. Het Lyceum Rotterdam heeft vooralsnog geen plannen om alle leerlingen te voorzien van een laptop. De komende jaren zal de ontwikkeling van ICT een belangrijke rol blijven spelen en zullen we als school deze ontwikkeling blijven volgen.

4.9 Leerling- en ouderparticipatie

Om de communicatie met leerlingen over schoolzaken te stroomlijnen en hun stem kracht bij te zetten, heeft Het Lyceum Rotterdam een leerlingenraad. Leerlingen kunnen met alle mogelijke onderwerpen bij de raad terecht, die regelmatig overleg voert met de schoolleiding. Daarnaast organiseert een activiteitencommissie feesten, themadagen en festivals, die veel bijdragen aan de onderlinge verbondenheid tussen de leerlingen en de sfeer op school.

We betrekken leerlingen ook bij de inrichting van het schoolgebouw en het beoordelen van lessen. Leerlingen weten dat zij zelf veel mogen en kunnen organiseren, zolang zij met een goed doordacht plan komen. Initiatieven moedigen we aan en als de plannen goed zijn en binnen het budget passen, faciliteren we ook de uitvoering daarvan.

Het contact met ouders vinden wij belangrijk en pakken wij zorgvuldig aan. De ouders van alle brugklassers komen aan het begin van het schooljaar op kennismakingsgesprek met de mentor en zijn aanwezig bij voortgangsbesprekingen (rapport) van hun zoon of dochter. Daarnaast organiseren wij spreek- en informatieavonden op school. Bij alle presentaties, exposities en performances van onze leerlingen zitten ouders op de eerste rij.

Het Lyceum Rotterdam heeft ook een medezeggenschapsraad (MR), waarin leerlingen, ouders en personeel zijn vertegenwoordigd. De MR praat met de schoolleiding over zaken als de formatie, het schoolgeld, de kwaliteit van het onderwijs en vakantiedagen.

4.10 Burgerschap en sociale integratie

Burgerschap is een begrip dat verwijst naar het maatschappelijk functioneren van mensen. Voor leerlingen wordt burgerschap wel omschreven als een begrip dat uiteenlopende sociale taken omvat: omgaan met verschillen, omgaan met conflicten, democratisch handelen en maatschappelijk verantwoord handelen. In het internationaal wetenschappelijk onderzoek worden twee aspecten van onderwijs genoemd die een belangrijke rol vervullen bij het versterken van de burgerschapscompetenties van leerlingen: het pedagogisch klimaat en het curriculum. Leerlingen van Het Lyceum Rotterdam maken op verschillende manieren kennis met andere culturen en leefwerelden. Deels gaat dit vanzelf, omdat de leerlingenpopulatie divers is samengesteld, maar voor een groot deel wordt dit ook gestimuleerd door het schoolprogramma en de wijze waarop wij met elkaar omgaan. Daarnaast zijn wij ons ervan bewust dat onze leerlingen niet alleen in een Nederlandse context moeten kunnen functioneren, maar ook een Europese identiteit hebben en internationaal moeten kunnen functioneren. Op het Lyceum wordt zowel vanuit het curriculum als vanuit het pedagogisch klimaat vorm gegeven aan het burgerschapsonderwijs.

Burgerschap in het curriculum

In alle leerjaren m.u.v. het examenjaar volgen alle leerlingen het vak filosofie. Hierin komen naast levensvragen ook morele vraagstukken aan de orde en wordt aandacht besteed aan zelfreflectie. Leerlingen maken kennis met verschillende visies en overtuigingen en kunnen zo, zich hieraan scherp en spiegelend, hun eigen levensvisie ontdekken. In de onderbouw krijgen alle leerlingen het vak geschiedenis. In dit vak worden diverse doelstellingen van het burgerschapsonderwijs behandeld, zoals kennis van de democratische waarden, politieke rechten en mensenrechten. In de voorexamenklas volgen alle leerlingen het vak maatschappijleer, waarin de thema's pluriforme samenleving en politieke vorming vaste thema's zijn.

Het Lyceum Rotterdam hecht aan een nauwe relatie tussen school en samenleving. Vooral tijdens de HLR-dagen en de excursies, die we een aantal maal per jaar organiseren voor alle klassen, komen de leerlingen intensief in aanraking met de werkelijkheid buiten de schoolmuren. Twee keer per jaar leggen we alle lessen op het rooster een aantal dagen stil om met de hele school projecten te doen binnen en buiten de school. Dit zijn de HLR-dagen. Leerlingen van de drie richtingen vormen teams en trekken erop uit. Ze spiegelen zich aan professionals uit de kunsten, de wetenschap of het bedrijfsleven, bij wie zij workshops en lessen volgen. Ze bezoeken musea, bedrijven en andere instellingen. Ze leren technieken en vaardigheden van docenten uit een andere dan hun eigen richting. Deze dagen gonst Het Lyceum Rotterdam van de activiteiten. De wijde omtrek van de school verandert in een groot laboratorium waar optredens, urban interventions en exposities elkaar in rap tempo opvolgen. Vanaf het tweede leerjaar maken de leerlingen korte reizen naar buitenlandse steden die cultureel en historisch van belang zijn. Zo leren zij bijvoorbeeld Parijs, Barcelona of Lissabon kennen, om gevoel te kweken voor het Europese erfgoed en met eigen ogen te zien wat ons met andere landen en culturen verbindt.

Burgerschap door het pedagogisch klimaat

Leerlingen van Het Lyceum Rotterdam ontwikkelen ook burgerschapsvaardigheden doordat zij op een school zitten in een grootstedelijke context, waardoor de diversiteit automatisch aanwezig is. Als school waarderen we de diversiteit en zien het als kracht voor onze school. Dat stralen we uit en leven we na. Diversiteit is meer dan alleen maar culturele/etnische diversiteit. Het verwijst ook naar verschillen in waarden, normen, attitudes, cultuur, leeftijd, geslacht, overtuigingen, fysieke kenmerken, seksuele voorkeur, sociaal- economische positie, kennis, vaardigheden tussen individuen in school, in de stad en in de samenleving. Tijdens de schooltijd groeit bij leerlingen zo de bewustwording ten aanzien van verschillen in persoonlijke omstandigheden en culturele achtergronden. Ze leren in te zien wat de waarde is van het accepteren en respecteren van verschillen en dat dit belangrijk is om in de maatschappij te kunnen functioneren. Een belangrijk onderdeel van het pedagogisch klimaat is de grote mate van verantwoordelijkheid en inspraak die leerlingen hebben in school, bijvoorbeeld in de Leerlingenraad of als lid van MR. Daarnaast zijn er veel mogelijkheden voor leerlingen om zich verder te bewakemen in burgerschapscompetenties, bijvoorbeeld als redactielid van de schoolkrant.

4.11 Plannen en ambities (onderwijs)ontwikkeling voor de komende vier jaar

De afgelopen vijf jaar hebben de richtingen kunst, wetenschap en ondernemen zich inhoudelijk, didactisch en instrumenteel kunnen ontwikkelen. Ook de reguliere vakken staan stevig op de rails. Onze specifieke doelen voor de komende vier jaar zijn:

1. Verbeteren van de onderwijsresultaten door versterken van de kwaliteitszorgcyclus.

Doelstelling voor de komende jaren is om voor alle indicatoren van het onderwijsresultatenmodel jaarlijks minimaal te voldoen aan de hiervoor gestelde normen. Daarnaast streven we naar continue verbetering van de resultaten op ieder van deze indicatoren door structureel te werken aan het verbeteren van de onderliggende resultaten, zoals bijvoorbeeld doorstroomcijfers van een specifiek leerjaar. Hiertoe worden de volgende activiteiten ondernomen: in schooljaar 2023/24 zal nieuw kwaliteitsbeleid worden opgesteld, ieder jaar zullen prioriteiten worden bepaald op basis van de gerealiseerde onderwijsresultaten, vanaf schooljaar 2023/24 is er extra tijd opgenomen in de normjaartaak van alle docenten voor onderwijsontwikkeling, de rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen zijn in schooljaar 2023/24 opnieuw gedefinieerd en er is een overlegstructuur vastgesteld waarin secties en teams per leerjaar samen kunnen werken aan het gericht (op basis van de vastgestelde prioriteiten) verbeteren van het aangeboden onderwijs.

2. Vergroten van de samenwerking en samenhang tussen de richtingen kunst, wetenschap en ondernemen en met de reguliere vakken.

De komende jaren zullen we ons richten op intensivering van de samenwerking, zowel tussen de drie richtingen als tussen de richtingen en de reguliere vakken. De richtingen vormen de aders van de school, maar zij vormen nog teveel aparte bloedbanen. Gedurende het schooljaar 2022 – 2023 is er op school door leerlingen, ouders, docenten en directie gewerkt aan het nader definiëren van wat we voor onze leerlingen willen betekenen (naast het behalen van het diploma) en vanuit welke waarden we met elkaar willen werken om dit te realiseren. Doel hiervan is om meer verbinding te krijgen met elkaar. Deze waarden zullen vanaf schooljaar 2023/24 een integraal onderdeel worden van het werken op onze school door hier regelmatig (aan de hand van concrete casuïstiek) met elkaar over in gesprek te gaan, de waarden te benoemen in evaluatie van lesbezoeken en gesprekken met medewerkers (bijvoorbeeld als onderdeel van de gesprekscyclus) en/of groepen van medewerkers. Ons onderwijsconcept kan zich verder verdiepen door meer samenwerking tussen de richtingen en met de reguliere vakken. Dit kan bijvoorbeeld door (vaker) dezelfde thema's aan bod te laten komen en door samenwerking binnen projecten. Daarnaast is het nodig dat de richtingen Wetenschap en Ondernemen zich inhoudelijk verder ontwikkelen en beter profileren.

3. Evalueren en aanpassen van het vigerende toetsbeleid (o.a. wat betreft aantal toetsen per vak, lengte toetsen en overige afspraken).

Zowel secties als leerlingen klagen over een grote toetsdruk, waardoor de werkdruk hoog is en het toetsen zijn doel voorbijschiet. Het is onze wens om het 'teaching to the test' van docenten en "leren voor een toets" door leerlingen in de komende jaren zo klein mogelijk te maken. We streven ernaar dat leerlingen en docenten toetsen als onderdeel van het leerproces zien en deze ook zo inzetten. Meer formatief toetsen kan hierbij een rol spelen. Dit is een proces dat niet in een jaar bereikt zal zijn. In het schooljaar 2023-2024 starten we met een veranderd toetsrooster: het minimum aantal af te nemen toetsen per sectie per jaar is verlaagd, het maximum aantal toetsen per dag en per week is verlaagd en het aantal toetsweken is verhoogd van twee naar drie per jaar.

4. Ontwikkelen van een talentenprogramma voor hoog- en meerbegaafde leerlingen.

Vanwege het uitdagende onderwijsconcept trekt Het Lyceum Rotterdam relatief veel hoog- en meerbegaafde leerlingen aan. Sommige van hen hebben niet voldoende aan het reguliere programma, zij hebben behoefte aan meer uitdaging en/of verrijking. Soms ook is een andere pedagogische aanpak nodig. In het schooljaar 2021/22 is gestart met een projectklas voor leerlingen in leerjaar 2. De lessen richten zich op individuele opdrachten waarbij de docenten als begeleider en coach optreden. Doel is om deze projectklas de komende jaren uit te breiden naar leerjaar 5 zodat er een doorlopende leerlijn kan ontstaan. In schooljaar 2023/24 is een pilot gestart met het voortzetten van de projectklas naar leerjaar 3 voor het VWO. Gedurende dit schooljaar zal deze pilot worden geëvalueerd. Komende jaren zullen deze programma's vastgelegd worden en verder worden uitgewerkt naar een beleidsplan. Ook zal hierbij concreet de samenwerking met po-scholen met hoog – en meerbegaafde leerlingen gezocht worden.

5. Vergroten van het inzicht in het gedrag van leerlingen en het versterken van de vaardigheden om leerlingen te begeleiden en te ondersteunen waar nodig.

De registratie en opvolging van gedrag van leerlingen rondom verzuim, te laat komen en ziekteuren heeft voortdurende aandacht op school. Bovendien is de behoefte aan ondersteuning van leerlingen in de afgelopen jaren (mede als gevolg van corona) groter geworden. Om leerlingen goed te kunnen ondersteunen is inzicht nodig in het gedrag van leerlingen en is het belangrijk om tijdig te signaleren en, waar nodig, met de leerling in gesprek te gaan. Het is hierbij belangrijk dat er duidelijke afspraken bestaan over de te hanteren werkwijze en wie wat en wanneer doet. Daarnaast is het belangrijk dat medewerkers in staat zijn (en gesteld worden) deze gesprekken op een goede manier te voeren. In de komende jaren zullen we inzetten op het versterken van beide punten. De cijfers rondom verzuim e.d. zullen hierbij actiever gebruikt moeten worden om te signaleren en op te volgen (lees: sturen op doen wat de bedoeling is). In schooljaar 2023/24 zal een leerlingdashboard worden geïntroduceerd waarin de relevante gegevens per leerling worden weergegeven. Dit dashboard is de basis voor docenten en mentoren om met leerlingen, en waar nodig met ouder(s)/verzorger(s), in gesprek te gaan. Mentoren zullen dit schooljaar worden getraind in het gebruik van dit dashboard. De komende jaren zal daarnaast worden geïnvesteerd in het vergroten van de vaardigheden van mentoren om deze gesprekken op een effectieve wijze te kunnen voeren.

6. Verbeteren van de kwaliteitszorg door het verder ontwikkelen en uitvoeren van een effectief functioneren- en beoordelingscyclus, o.a. door de inzet van instrumenten als de DOT (digitale observatie tool voor lesobservaties) en door het doelmatiger monitoren van onderwijsresultaten door beter gebruik te maken van kwaliteitsgegevens vanuit Magister, Vensters en Inspectie.

Het personeelsbeleid is van wezenlijk belang voor de kwaliteit van het onderwijs en de schoolontwikkeling. Binnen Het Lyceum Rotterdam krijgen docenten de ruimte en het vertrouwen om het onderwijs zo vorm te geven dat zij hun eigen kwaliteiten en talenten optimaal kunnen benutten. Daarbij hoort ook dat docenten reflecteren op hun eigen handelen en zich willen blijven ontwikkelen. Aandacht voor de ontwikkeling van docenten en voor wat zij nodig hebben om te groeien is daarbij belangrijk. Vanaf schooljaar 2023/24 zal de gesprekscyclus bestaan uit een jaarlijks startgesprek, een jaarlijks voortgangsgesprek (functioneringsgesprek) en een driejaarlijkse beoordelingsgesprek. Hierin zal ook aandacht zijn voor het thema werkdruk. Daarnaast kan de kwaliteit verbeteren door meer gebruik te maken van cijfermatige inzichten en trends die zichtbaar en toegankelijk zijn via Magister, Vensters en de Inspectie. Afgelopen schooljaar zijn twee extra datacoaches opgeleid (naast de al bestaande datacoach) die deze cijfers toegankelijk kunnen maken en kan interpreteren. Komende jaren zullen deze inzichten meer ingezet worden bij beleidsontwikkeling en resultaatbesprekingen.

7. Ontwikkelen van een professionele schoolcultuur door docenten te ondersteunen in hun professioneel handelen en lesgeven in een grootstedelijke context en gezamenlijk na te denken over ons onderwijs en de waarden die wij delen.

We verwachten van onze medewerkers dat zij functioneren in overeenstemming met de missie en visie van de school. Het verder ontwikkelen en borgen van het onderwijsconcept vraagt om verdere professionalisering van het docententeam. Om de richtingen te versterken en meer samenhang te brengen onderling en met de reguliere vakken zullen docenten meer professioneel moeten samenwerken. Daartoe is het belangrijk dat er een open en veilige schoolcultuur is en dat er gezamenlijk nagedacht en gesproken wordt over onderwijs en de waarden waar we voor staan. Dat docenten van Het Lyceum te maken hebben met een grootstedelijke context geeft hier een extra dimensie aan. De diversiteit in de stad is terug te vinden in de klas. Van docenten wordt in toenemende mate gevraagd dat zij met verschillen in de klas om kunnen gaan, zowel in didactisch, cognitief als cultureel opzicht en dat zij elkaar hierin steunen en versterken. Zij moeten niet alleen beschikken over een grote vakkennis, maar ook in staat zijn tot transformatief handelen, waardoor zij met veel verschillende leerlingen en situaties om kunnen gaan. Docenten moeten kunnen reflecteren op hun lessen en resultaten en hier verantwoordelijkheid voor nemen. De versterking van het geloof in eigen kunnen van de leerling, de docent en het docententeam – het innerlijke geloof in het eigen ‘klimproces’ – verhoogt het onderwijsrendement. De komende jaren zal hieraan gewerkt worden door middel van studiebijeenkomsten, gastlezingen, professionaliseringsprogramma’s, intervisie en ontwikkelgesprekken.

8. Continueren en intensiveren van de samenwerking met externe partners: hbo/wo, bedrijven, musea en andere instellingen voor kunst, wetenschap en ondernemen.

Het Lyceum Rotterdam staat voor onderwijs dat gericht is op de integratie van kennis, vaardigheden en attitudes. De aangeboden stof staat niet op zichzelf, maar legt verbanden met de wereld waarin leerlingen leven. Het is belangrijk dat leerlingen de lessen en vakken als betekenisvol ervaren. Aansluiten bij de buitenschoolse wereld kan daar in grote mate aan bijdragen. Dit gebeurt al in grote mate tijdens de HLR-dagen, maar ons streven is om ook daarbuiten de buitenschoolse leefwereld meer in de school te halen. Om deze reden zullen we komende jaren de samenwerking met externe partners versterken. Bedrijfsbezoeken, gastlessen, en pre-university programma’s zullen ingezet worden in de lessen en de richtingsvakken.

9. Verbeteren basisvaardigheden op gebied van taal, rekenen en burgerschap

Het Lyceum Rotterdam heeft in het schooljaar 2022-2023 de subsidie verbetering basisvaardigheden toegekend gekregen. Voor de zinvolle besteding van deze subsidie is een activiteitenplan opgesteld dat zich richt op taal, rekenen en burgerschap. Voor de drie onderdelen wordt met behulp van externe ondersteuning gewerkt aan het opstellen van beleid, het versterken van het curriculum, meer en beter gebruiken van data om gerichte ondersteuning aan individuele leerlingen te kunnen bieden en het verbeteren van de vaardigheden van docenten. Dit alles met als uiteindelijk doel om de basisvaardigheden op gebied van taal, rekenen en burgerschap te verbeteren. In leerjaar 1, 2 en 3 worden bijvoorbeeld Diataal toetsen afgenomen. Aan het begin van leerjaar 1 (in schooljaar 2022/23) scoorde 36% van de leerlingen onder niveau 1F.

5 Pedagogisch-didactisch klimaat

Het pedagogisch-didactisch klimaat omvat alle omgevingsfactoren die bijdragen aan het welbevinden van een leerling, waardoor hij of zij zich verder kan ontwikkelen. Dit betreft vooral het pedagogisch-didactisch klimaat in de klas, waarin de docent een grote rol speelt, als ook het algemene schoolklimaat. Het algemene

pedagogisch-didactische klimaat in de school laat zich omschrijven als zeer prettig. Leerlingen worden serieus genomen.

5.1 Schoolklimaat

Het Lyceum Rotterdam is voortdurend in beweging. Onze beweeglijkheid zien wij als een groot goed: we spelen in op nieuwe ontwikkelingen en zijn steeds bezig om ons onderwijs daarop te laten aansluiten. Altijd met de toekomst van onze leerlingen op ons netvlies. De veranderingen in de maatschappij gaan zo snel dat het kunnen inspelen op nieuwe situaties heel andere vaardigheden vereist dan nog maar tien jaar geleden. Dit raakt meteen de kern van ons onderwijs. We willen onze leerlingen liefde bijbrengen voor een leven lang leren. In het licht daarvan krijgen leerlingen op Het Lyceum Rotterdam tijd en ruimte om hun talenten te verkennen en te ontplooiën. Zij leren hun grenzen kennen en het lef kweken om ze te verleggen waar dat nodig is. Uitgangspunt daarbij is steeds wie zij zijn en wie zij willen worden.

Onze drie richtingen kunst, wetenschap en ondernemen bieden het platform om door experiment en onderzoek zichzelf en de wereld waarin zij leven steeds beter te leren kennen. Binnen elke richting gaat het om het stimuleren van nieuwsgierigheid, creatief denken en probleemoplossend vermogen. Leerlingen hebben een veilige omgeving nodig waarin zij die experimenten kunnen doen. Een omgeving waarin zij fouten durven maken en docenten hen zelfs aanmoedigen om fouten te maken - omdat zonder fouten maken niemand kan groeien. Het Lyceum Rotterdam biedt de leerlingen een veilige omgeving. Op onze school maakt het niet hoe je eruit ziet of wat je dromen zijn, leerlingen krijgen waardering voor wie zij zijn en laten ook anderen in hun waarde.

5.2 Veiligheid

Leerlingen functioneren het best wanneer zij zich veilig voelen en gezien weten op school, wat wij op onze school waarborgen met een aantal protocollen en bepalingen, zoals het pestprotocol en de schoolregels. Het pestprotocol (beschikbaar als download op onze website) beschrijft hoe onze school omgaat met pestincidenten, voortkomend uit de wet Veiligheid op school (2015). We hebben een aanspreekpunt pesten en een anti-pestcoördinator, die werken volgens een vaste aanpak, zoals beschreven in het protocol. Hiernaast betrekken we nadrukkelijk de leerlingen bij het in stand houden van een open en tolerante sfeer op school. De school voert een duidelijk alcohol- en drugsbeleid, waarin naast de handhaving van regels ook veel aandacht is voor preventie en signalering. Verspreid over de school hangen camera's, die enerzijds een preventieve werking hebben en anderzijds belangrijke informatie kunnen verschaffen bij incidenten. Leerlingen beoordeelden de sfeer en veiligheid op school in het afgelopen schooljaar (2022/23) met een 8.1.

6 Personeel

Het Lyceum bestaat op 1 oktober 2022 uit 92 medewerkers. Daarvan behoren 81 medewerkers tot het onderwijzend personeel, 11 medewerkers tot de geleding van het onderwijs ondersteunend personeel en 5 medewerkers tot de schoolleiding. De schoolleiding van het Lyceum bestaat uit de rector en vier teamleiders.

6.1 Integraal personeelsbeleid (IPB)

We zijn er in geslaagd om een professioneel werkklimaat te vestigen en verwachten van het onderwijzend en ondersteunend personeel dat zij 'voorleven en naleven', en zo een voorbeeld zijn voor de leerlingen. Vanaf het begin staan professionalisering van het team en samenwerking tussen docenten centraal. Docenten stemmen hun methoden en didactiek af op de behoeften van leerlingen en zijn geschoold in de toepassing van het differentiatie model van RTTI. Docenten worden ondersteund door het onderwijs ondersteunend personeel,

dat bestaat uit administratie, conciërges en technisch onderwijsassistenten. Zij zijn erop gericht het primaire proces zoveel mogelijk te faciliteren.

6.2 Kwantitatieve personeelontwikkeling

In de loop van de afgelopen vijf jaar hebben we het team uitgebreid met jonge docenten. We streven naar een evenwichtige verdeling qua leeftijd, gender en culturele achtergrond. Wat betreft de eerste twee criteria zijn we daarin goed geslaagd, voor het laatste punt geldt dat we blijven zoeken naar een betere afspiegeling van de samenleving.

Het afgelopen schooljaar is het aantal leerlingcoördinator uitgebreid van één naar vier. Leerlingcoördinator is een taak met als doel om teamleiders te ondersteunen bij een groot deel van de dagelijkse leerlingzaken. Het functioneren van de leerlingcoördinatoren (taak en individu) wordt gedurende dit schooljaar afgerond. De te verbeteren punten zullen in de plannen voor het komende schooljaar worden meegenomen.

De teamleiders kunnen zich concentreren op specifieke aandachtspunten per leerjaar:

leerjaar 1	brugklas, nieuwe leerlingen
leerjaar 2,3	determinatie havo/vwo, profielkeuze
leerjaar V4/5, H4	voorexamenklassen
leerjaar V6, H5	examenklassen

6.3 Kwalitatieve personeelontwikkeling

Binnen het open en innovatieve klimaat van Het Lyceum Rotterdam passen docenten die zich blijvend ontwikkelen en dat moedigen wij dan ook van harte aan. Scholing en coaching zullen de komende periode van vier jaar in het verlengde liggen van de ingezette lijn van activerende didactiek en differentiatie (maatwerk voor individuele leerlingen).

Docenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun professionele ontwikkeling. De LMC Academie is hierbij ondersteunend door het scholingsaanbod toegankelijk te maken en effectieve scholingsarrangementen in kaart te brengen. De kosten kunnen over het algemeen gedeeltelijk uit scholingsbudgetten worden betaald. Docenten kunnen voor een financiële bijdrage ook een beroep doen op de lerarenbeurs en het landelijke lerarenregister

Docenten hebben minimaal twee gesprekken per schooljaar met de directie: aan het begin en aan het einde van het jaar. Doel is het functioneren in brede zin te bespreken en knelpunten en verbeterpunten te benoemen. Onderdeel van de gesprekken zijn de (onaangekondigde) lesbezoeken die de directie aflegt en daaruit voort vloeiende kwaliteitsbeoordeling van de lessen.

6.4 Werkdruk

Onze school is nog steeds in opbouw en dit vergt veel van het personeel. Uit recente enquêtes (vitaliteitsmeting, werkdrakenquête en medewerkersonderzoek) blijkt dat dit een belangrijk thema is op school. Uit de enquêtes blijkt dat er meerdere oorzaken zijn voor de hoge werkdruk die wordt ervaren. Er wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van een plan om de belangrijkste oorzaken integraal aan te kunnen gaan pakken. De inzet van de beschikbare individuele en collectieve werkdrukmiddelen zijn hier onderdeel van. Naast deze middelen zal er ook gewerkt moeten worden aan zaken die niet per sé geld kosten, maar wel als belangrijk worden ervaren, zoals de wijze van omgang met elkaar.

6.5 Professionalisering

Het verder ontwikkelen en borgen van het onderwijsconcept en onderwijsrendement vraagt om verdere professionalisering van het docententeam. Om de richtingen te versterken en meer samenhang te brengen onderling en met de reguliere vakken zullen docenten meer professioneel moeten samenwerken. Daartoe is het belangrijk dat er een open en veilige schoolcultuur is en dat er gezamenlijk nagedacht en gesproken wordt over onderwijs en de waarden waar we voor staan. De komende jaren zal hieraan gewerkt worden door structureel (lees wekelijks) tijd beschikbaar te stellen aan medewerkers om hier met elkaar aan te werken. Deze samenwerking kan bijvoorbeeld per leerjaar of per sectie plaatsvinden. Om resultaat te kunnen boeken is het belangrijk dat er gedurende meerdere jaren aan een beperkt aantal thema's gewerkt kan worden. Daarnaast vraagt het lesgeven in een grootstedelijke context extra aandacht. De diversiteit in de stad is terug te vinden in de klas. Van docenten wordt in toenemende mate gevraagd dat zij met verschillen in de klas om kunnen gaan, zowel in didactisch, cognitief als cultureel opzicht en dat zij elkaar hierin steunen en versterken.

7 Kwaliteitszorg

7.1 Doelstellingen en kwaliteitsbeleid

De jaarcyclus kwaliteitszorg op Het Lyceum Rotterdam is gericht op het borgen van onze onderwijskwaliteit. Onderdeel hiervan is het verzamelen en analyseren van data, evaluatie van lessen, programma's en projecten, prognoses van verwachte opbrengsten en gesprekken met docenten, vaksecties, leerlingen en ouders. Op grond hiervan stellen we zo nodig (verbeter)plannen op die leidend zijn voor de volgende periode.

De (strategische) lijnen uit het vierjarige schoolplan krijgen ieder schooljaar een uitwerking in een activiteitenplan dat aan het einde van het jaar wordt geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. De secties baseren hun plannen vervolgens weer op het activiteitenplan. In deze plannen zijn ook relevante elementen uit vorige activiteitenplannen verwerkt. Hetzelfde geldt voor verbeterplannen, de kwaliteitsagenda, evaluatieverslagen en het oordeel van de inspectie van onderwijs.

Voor lesobservaties maken wij gebruik van de online tool DOT van e-Loo, waarmee (professioneel) gedrag van docenten in de klas gewaardeerd wordt met een 4-puntenschaal. Dit geeft zowel docenten als teamleiders inzicht in hun functioneren en eventuele verbeterpunten.

7.2 Docent en kwaliteitszorg in de klas

Docenten zijn getraind in intervisie, maar in de praktijk bezoeken docenten elkaars lessen nog niet vaak. Komende periode willen wij dit aanmoedigen, zodat zij elkaar feedback kunnen geven op de manier van lesgeven. De directie legt onaangekondigde lesbezoeken af, beoordeelt aan de hand van een lesobservatietool en bespreekt regelmatig de lesbezoeken met de betrokken docenten. Ook leerlingen wordt gevraagd docenten feedback te geven op hun manier van lesgeven.

7.3 Sturing op leerrendement leerling (opbrengstgericht werken)

De teamleiders en datacoach leveren halverwege elke schoolperiode (3x per jaar) een overzicht en een analyse aan van de behaalde resultaten. Jaarteams en individuele docenten bespreken de uitkomsten en stellen waar nodig verbeterplannen op per leerling, klas en/of leerjaar. Dit is een gedeelde verantwoordelijkheid van vaksecties, teamleiders en coördinatoren.

7.4 Tevredenheidspeilingen personeel, ouders en leerlingen

Uit recente peilingen blijkt dat leerlingen onze school waarderen op het niveau van vergelijkbare scholen. Dit cijfer is samengesteld uit de antwoorden op uiteenlopende vragen over het onderwijs, buitenschoolse activiteiten en de omgang tussen docenten en leerlingen. Onze school scoort hoog op het gevoel van veiligheid op school (8,3) en leuke omgang met andere leerlingen (8,2). Daarnaast wordt hoog gescoord op de aspecten gebruik van ICT in de lessen (7,7) en tevredenheid over de mentor (7,9).

De laatste peiling naar tevredenheid van ouders geeft een waardering aan van 7,9, tegenover een 8,0 van het gemiddelde van vergelijkbare scholen. Over de hele linie spraken ouders tevredenheid uit, van onderwijs en differentiatie tot communicatie tussen school en thuisfront. (bron: Kwaliteitscholen / Scholen op de kaart).

Recent is onderzoek gedaan naar de ervaren werkdruk van medewerkers. De resultaten hiervan zijn besproken met het personeel en er is een actieplan geschreven. Ook is er recent een medewerkersonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zullen worden besproken met het personeel en er zal actieplan geschreven worden.

8 Financieel beleid

Het financieel beleid van Het Lyceum Rotterdam is erop gericht de ambities van de school waar te maken. Dat betekent investeren in onderwijs, kwaliteit, personeel en huisvesting met behoud van een verantwoorde vermogenspositie. Er wordt zorgvuldig omgegaan met de beschikbare middelen. Het uitgangspunt is dat financiën maximaal worden ingezet voor het primaire proces: onderwijs. De onderwijskundige beleidskeuzes en de keuzes op het gebied van personeelsbeleid en kwaliteitszorg op basis van de kernwaarden persoonlijke ontwikkeling, verantwoordelijkheid en verbondenheid vertalen we naar een beleidsrijke meerjarenbegroting. De randvoorwaarde hierbij is dat de formatieve uitgaven niet hoger mogen zijn dan de inkomsten.

Het Lyceum Rotterdam maakt deel uit van het schoolbestuur LMC en betaalt naar rato van het aantal leerlingen een afdracht van de Rijksbijdragen aan het stafbureau voor ondersteunende diensten als personeelsadministratie, ICT, huisvesting, HRM en kwaliteitszorg. Daarnaast ontvangt de school jaarlijks vaste en wisselende subsidies van OCW en gemeente. Het unieke karakter van de school brengt met zich mee dat we te maken hebben met relatief hoge uitgaven voor het onderwijs. De extra vakken op het gebied van kunst, wetenschap en ondernemen vragen immers extra uitgaven en investeringen om mee te kunnen met de nieuwste ontwikkelingen in deze vakgebieden. De vrijwillige ouderbijdrage is in dit kader een noodzakelijke inkomstenbron voor de school. Inmiddels profileren ook de scholen om ons heen zich sterker, soms met een vergelijkbaar profiel als het Lyceum. Dit maakt het voor Het Lyceum Rotterdam noodzakelijk om te blijven investeren in de profilering en ontwikkeling van het onderwijs teneinde elk jaar een minimum van 175 nieuwe leerlingen te werven.

8.1 Externe sponsoring

Het Lyceum verwerft geen aanvullende financiering via sponsoring en advertenties. Wanneer toch incidenteel extra inkomsten worden verkregen, zullen deze worden ingezet voor de verbetering van de organisatie, de kwaliteit van het onderwijs of de leef- en werkomstandigheden op school.